

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25.04.2024)

Приета от КС (протокол № 7/ 11.04.2024)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ОРГАНИЗАЦИЯ И ТЕХНОЛОГИИ В
РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО”;**

ЗА СПЕЦ: „Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Гергана Славова)
2.
(Гл.ас. д-р Радмил Николов)
3.
(Гл.ас. д-р Дамян Кирчев)

Ръководител катедра:
„Аграрна икономика“ (проф. д-р Теодорина Турлакова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината позволява на студентите да получат необходимите теоретични и практически знания свързани с организацията на производството и съвременните технологии за отглеждане на по-важните земеделски култури в България. Студентите се запознават със спецификата на производствено-технологичните процеси в растениевъдството и възможностите за подобряване на организацията на дейностите в растениевъдството.

Акцентира се върху значимата роля на организационните структури и формите на организация на стопанската дейност в агробизнеса. Извеждат се потенциалните въпроси касаещи организацията на снабдяването и използването на ресурсите в предприятието. Възприема се тезата, че от това доколко е рационална организацията на стопанската дейност в едно растениевъдно предприятие, до голяма степен зависи ефекта от осъществяваната от него дейност. Студентите се запознават със стопанското значение на растениевъдните култури, техните морфологични особености и биологични изисквания към средата. Отделя се специално внимание на особеностите в агротехниката при промишленото отглеждане на по-важните полски култури, зеленчукови култури и трайни насаждения.

Изучавайки дисциплината „Организация и технологии в растениевъдството“ студентите ще могат да проектират самостоятелно организационно-технологични решения във връзка с отглеждането на земеделски култури и ще могат да вземат по-ефективни решения в областта на растениевъдното производство. Проектирането на технологиите в растениевъдството включва разработването на агротехнологична карта за организация на производството на земеделска култура с използването на компютърни технологии.

Изучаването на дисциплината „Организация и технологии в растениевъдството“ осигурява на студентите разнообразни компетентности, съобразно препоръката на Съвета на ЕС от 22.05.2018 г., както следва:

- Компетентности насочени към точните науки и технологиите – основават се на изучаването на биологични процеси протичащи в земеделските култури, оценка на факторите на околната среда, разбирането на технологичния процес по отглеждането на земеделски култури и др.
- Цифрова компетентност – формират се с използването на електронни таблици във връзка с проектирането на технологичния процес по отглеждането на земеделските култури с разработването на организационно-технологична карта.
- Предприемаческа компетентност – създава се в следствие на разширяването на осведомеността и разбирането на съвременната организация и технологии в растениевъдството, което да подпомага производството на земеделска продукция. Получените знания и умения позволяват на обучаваните да реализират самостоятелна предприемаческа дейност в областта на аграрния бизнес.

Дисциплината стимулира придобиването по-широкопрофилна подготовка с хибриден характер, включваща познания от други професионални направления, съобразно възприетата Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 и целите на ИУ-Варна приети с мандатната програма. Това позволява по-висока степен на интердисциплинарност с други професионални направления – чрез изучаването на биологични процеси, екологични процеси, дейности насочени към познаването и борба с вредителите по селскостопанските култури, инженерни дейности позволяваща комплексна механизация на процесите и др.

Дисциплината позволява да се разширят знанията и уменията получени от дисциплини като „Основи на земеделието и механизацията“, „Основи на аграрния бизнес“ и е добра основа за дисциплини като „Организация и технологии в животновъдството“, „Управление на поземлените ресурси“, „Мениджмънт на аграрния бизнес“ и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА		2		
1.1.	Особености на производството на растениевдна продукция.			
1.2.	Съдържание и задачи на организацията на производството в растениевдството.			
1.3.	Съдържание на растениевдните технологии.			
ТЕМА 2. ФОРМИ НА ОБЩЕСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА РАСТЕНИЕВДНА ПРОДУКЦИЯ		2	1	
2.1.	Специализация			
2.2.	Концентрация			
2.3.	Комбиниране			
2.4.	Коопериране			
ТЕМА 3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВЕНО-ТЕХНОЛОГИЧНИЯ ПРОЦЕС В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО		2	1	
3.1.	Съдържание на проектирането на производствено-технологичния процес			
3.2.	Принципи на организацията на производството			
3.3.	Форми на организация на производството в растениевдството			
ТЕМА 4. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТРУДОВИТЕ ПРОЦЕСИ В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО		2	2	
4.1.	Задачи на организацията на труда в растениевдството			
4.2.	Форми на организация на труда в растениевдството			
4.3.	Нормиране на труда в растениевдството			
4.4.	Организация на работната заплата и заплащане на труда в растениевдството			
ТЕМА 5. ОРГАНИЗАЦИЯ НА МЕХАНИЗАЦИЯТА В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО		2	2	
5.1.	Установяване на обема механизаторска работа по отглеждането на селскостопанските култури			
5.2.	Съставяне на машино-тракторни агрегати и разпределяне на работата в растениевдството			
5.3.	Организация на техническото обслужване и ремонт. Горивно стопанство			
ТЕМА 6. ПРОЕКТИРАНЕ НА ТЕХНОЛОГИЧНИЯ ПРОЦЕС В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО		4	6	
6.1.	Същност на агротехнологичната карта			
6.2.	Съставяне на агротехнологична карта			
6.3.	Оптимизиране на процесите в растениевдното производство			

ТЕМА 7. ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО		2	2	
7.1.	Организация на производството на зърно			
7.2.	Организация на производството на технически култури			
7.3.	Организация на производството на зеленчуци			
7.4.	Организация на производството на трайни насаждения			
ТЕМА 8. ЕСЕННИ ЗЪРНЕНО ЖИТНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		3	2	
8.1.	Пшеница			
8.2.	Ръж			
8.3.	Ечемик			
8.4.	Третикале			
ТЕМА 9. ПРОЛЕТНИ ЗЪРНЕНО ЖИТНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		3	2	
9.1.	Царевица			
9.2.	Ориз			
9.3.	Просо			
9.4.	Сорго			
9.5.	Овес			
ТЕМА 10. ЗЪРНЕНО-БОБОВИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2	1	
10.1.	Фасул			
10.2.	Соя			
10.3.	Грах			
10.4.	Леща			
ТЕМА 11. КОРЕНОПЛОДНИ И КЛУБЕНОПЛОДНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2	1	
11.1.	Захарно цвекло			
11.2.	Картофи			
ТЕМА 12. ВЛАКНОДАЙНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2	1	
12.1.	Памук			
12.2.	Лен			
12.3.	Коноп			
ТЕМА 13. МАСЛОДАЙНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2	1	
13.1.	Слънчоглед			
13.2.	Фъстъци			

13.3.	Рапица			
13.4.	Сусам			
ТЕМА 14. АРОМАТНИ, ЛЕЧЕБНИ И ВКУСОВИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		3	1	
14.1.	Роза. Лавандула. Мента. Резене. Кориандър. Анасон. Копър. Кимион. Босилек. Градински чай. Салвия.			
14.2.	Шипка. Валериана. Лайка. Маточина. Жълт кантарион. Риган. Бял трън. Жълт мак. Невен. Беладона.			
14.3.	Тютюн. Хмел			
ТЕМА 15. ФУРАЖНИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2	1	
15.1.	Едногодишни житни-фуражни – Царевица за зелено			
15.2.	Едногодишни бобови-фуражни – Зелен грах, Фий, Репко			
15.3.	Многогодишни бобови-фуражни – Люцерна, Еспарзета, детелина			
ТЕМА 16. ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането на зеленчукови култури.		4	2	
16.1.	Плодови – Домати, Пипер, Патладжан, Краставици, Дини и пъпеши, Тикви, Зелен фасул, Зелен грах, Бамя			
16.2.	Листни – Салата, Спанак, Зеле, Карфиол			
16.3.	Кореноплодни – Моркови, Магданоз, Пащърнак, целина, репи, Цвекло			
16.4.	Лукови – Лук, Чесън, Праз			
16.5.	Оранжерийно зеленчукопроизводство			
ТЕМА 17. ОВОЩАРСТВО. Стопанско значение. Ботанически и биологични. Размножаване. Създаване на овощни насаждения. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането. Резитба. Беритба и съхраняване на плодовете		4	2	
17.1.	Семкови – Ябълка, Круша, Дюля			
17.2.	Костилкови – Слива, Праскова, Кайсия, Череша			
17.3.	Черупкови – Орех, Бадем, Лешник			
17.4.	Ягодоплодни – Ягода, Малина, Къпина, Касис			
ТЕМА 18. ЛОЗАРСТВО. Стопанско значение. Ботанически и биологични особености на културите. Сортово многообразие. Основни агротехнически мероприятия за отглеждането.		2		
18.1.	Производство на лозов посадъчен материал			
18.2.	Създаване на лозови насаждения			
18.3.	Плододаващи лозя			
ЗАНЯТИЕ В ПРАКТИКАТА			2	
Общо:		45	30	0

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

Но. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание (разработване на технологична карта)	1	35
1.2.	Тест	2	30
1.3.	Разработване на разчети на технологични варианти	1	10
Общо за семестриален контрол:		4	85
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	80
Общо за сесиен контрол:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		5	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Ангелов, Д. и др. Организация на аграрното предприятие. ИУ-Варна, 2001
2. Киречев, Д. Технологии в растениевъдството. ИУ-Варна, 2012
3. Иванова, Р. и др. Растениевъдство. Пловдив : Акад. изд. на Аграрния унив., 2019

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Генкова, И. Интензивно зеленчукопроизводство. Еньовче. С., 2009
2. Горбанов, С. Торене на земеделски култури. Виденов и син. С., 2010
3. Даскалова, Н.; Д. Пламенов. Ръководство за упражнения по Растениевъдство. Ч. 1, Зърнени култури. Варна : ТУ, 2016
4. Иванова, Р. Ръководство за упражнение по растениевъдство. Пловдив: Акад. изд. на Аграрния унив., 2019
5. Косев, С. Механизирание на производствените процеси в растениевъдството. Свищов : Акад. изд. "Ценов", 2014
6. Михайлов, И. Д. Радулов. Български земеделски справочник. Сириус-4. С. 2003
7. Пепелянков, Г. Г. Тренчев. Практическо овощарство. Дионис. 2001
8. Пламенов, Д. Растениевъдство. Ч. 2, Технически и етеричномаслени култури. Варна : ТУ, 2021
9. Правила за добра растителнозащитна практика. МЗХ. НСРЗ. С., 2006
10. Николов, Р. Технологичните карти като фактор за оптимизиране производството на растениевъдна продукция. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Икономически науки, Варна : Съюз на учените, 2017, 1, 104 - 110.
11. Николова, М. Основи на растениевъдството. Свищов : Акад. изд. "Ценов", 2013
12. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при житни култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008
13. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при зеленчукови култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008
14. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при лозя и ягодоплодни култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008
15. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при маслодайни култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008

16. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при овощни култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008
17. Ръководство за интегрирано управление на вредителите при технически култури. МЗХ. НСРЗ. С., 2008
18. Справочник със списък на разрешените за предлагане и употреба препарати за растителна защита, ИК „Виденов и син“, С. 2023
19. Станев, П., И. Станев. Основи на технологиите в растениевъдството и животновъдството. Част I, Растениевъдство. Свищов, 1997
20. Тасев, Г. Основи на научните изследвания в растениевъдството. София: Авангард прима, 2022
21. Терзиев, Ж. и др. Растениевъдство. АИ на АУ-Пловдив, Пловдив, 2007
22. Трендафилов, К.; Г. Тиханов. Ръководство за упражнения по механизация в растениевъдството. Русе : Дема прес, 2021
23. Трънков, И., Г. Москов и др. Отглеждане на земеделски култури. С., 1993.
24. Янков, Б. и др. Растениевъдство, Аграрен университет, Пловдив, 2002.
25. Янков, П.; М. Друмева. Агротехника при семепроизводство на полски култури. Варна: ТУ, 2020
26. Друмева, М.; П. Янков. Семепроизводство на технически култури. Варна: ТУ, 2020